

**UCHWAŁA NR X/62/24
RADY MIEJSKIEJ W OZIMKU**

z dnia 18 listopada 2024 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ozimek na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742, 743 i 858), Rada Miejska w Ozimku uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ozimka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Ozimku

Zygmunt Olbryt

Załącznik do uchwały Nr X/62/24
Rady Miejskiej w Ozimku
z dnia 18 listopada 2024 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE OZIMEK
NA LATA 2025 – 2027**

Spis Treści

I. Wprowadzenie.....	3
II. Podstawa prawna Programu.....	3
III. Zadania i cele	4
IV. Diagnoza środowiska i problemu	5
V. Adresaci programu.....	8
VI. Cel główny i cele szczegółowe.....	9
VII. Działania i sposób ich realizacji	10
VIII. Zasoby Instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny.....	12
IX. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny.....	13
X. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny.....	13
XI. Monitoring Programu i postanowienia końcowe.....	13

I. WPROWADZENIE

Na podstawie Uchwały nr XVII/92/15 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia z dnia 21 grudnia 2015 r., Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku, wyznaczony został do organizowania pracy z rodziną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań własnych określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy opracowanie i realizacja 3 – letniego programu wspierania rodziny. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Podstawą stworzenia Gminnego programu wspierania rodziny w Ozimku na lata 2025 -2027 jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym założeniem Programu jest zapobieganie i rozwiązywanie problemów, z jakimi zmagają się rodziny oraz stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Proponowane działania będą koncentrowały się na wspieraniu umiejętności wychowawczych rodziców ale również profilaktyce społecznej dzieci i młodzieży. Program koresponduje ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Mieszkańców Ozimka na lata 2022 -2030”, oraz wprowadzoną do obiegu prawnego w styczniu 2017 roku ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zgodnie z którą praca asystenta rodziny skoncentrowana jest również na zadaniach wynikających z wymienionej ustawy, a mianowicie na koordynacji wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Zakładane cele i zadania zostaną osiągnięte, jeśli będą realizowane kompleksowo przez specjalistów reprezentujących różne instytucje i będą ukierunkowane na skuteczne osiągnięcie jak najlepszych efektów.

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku.

III. ZADANIA I CELE

Rodzina jest podstawową instytucją społeczną, najważniejszym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka oraz grupą, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina odpowiada za ukształtowanie każdego dziecka. W sposób świadomy i nieświadomy przekazywane są elementy tworzące osobowość, system wartości oraz sposób patrzenia na świat. To właśnie rodzina odpowiada za profilowanie nawyków, a wszystkim powinny sprzyjać odpowiednie relacje interpersonalne pomiędzy domownikami. Klimat panujący w rodzinie jest niezwykle ważny, ponieważ dzięki niemu członkowie rodziny czują się dobrze i bezpiecznie, bądź źle i niekomfortowo. Odpowiednie relacje tworzą więź łączącą pokolenia, jeśli więź zostaje nadszarpnięta czy też zerwana, powstaje klimat, który niekorzystnie wpływa na najmłodsze osoby w rodzinie, które dopiero wkraczają w życie. Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się jakiegokolwiek trudności czy też dysfunkcje, służby związane z pomocą w rodzinie powinny podjąć odpowiednie działania umożliwiające poprawę sytuacji poprzez analizę sytuacji rodziny oraz dostosowanie formy pomocy do skali problemu.

Możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane, daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności powinien on być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny.

Pozostawienie rodziny samej w trudnym dla niej momencie może generować kolejne problemy, które obciążą całą rodzinę. Ważne jest, aby w chwilach doświadczanego przez nich stresu, znaleźć i rozpoznać zasoby, które umocnią rodzinę i będą pomocne w zmaganiach z obciążeniami. Pomoc rodzinie, w której występuje złożoność problemów jest trudna, czasochłonna i wymaga niejednokrotnie współdziałania wielu podmiotów oraz instytucji przy wykorzystaniu różnorodnych metod i środków. Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Działalność profilaktyczna to zarówno zapobieganie negatywnym stanom rzeczy. Dlatego ważne jest upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych, przejawiających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Każde z działań, któregośkolwiek z pracowników, powinny być ukierunkowane na przywrócenie ładu oraz prawidłowego funkcjonowania rodziny, w tym zapobieganie ewentualnym nieszczęściom. Najważniejsza jest jednak pozycja dziecka, ponieważ to jego dobro jest nadrzędną sprawą, dlatego też Program powinien uwzględniać dziecko, jego zażyłość oraz emocjonalną więź z rodzicami, a także zapobiegać sytuacjom, w których dziecko zmuszone jest opuścić rodzinę.

- W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:
- diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,

- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja Programu będzie się odbywać za zgodą rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek.

IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej oraz analiza społeczna zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Kwestia ubóstwa jest czynnikiem dominującym w strukturze udzielania pomocy, kolejnym przeważającym powodem jest ochrona macierzyństwa, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje nt. liczby mieszkańców, liczby dzieci z terenu gminy Ozimek umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń „Za Życiem”, funduszu alimentacyjnego.

Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Rok 2024 – stan na 31 sierpnia 2024 r.

Liczba dorosłych mieszkańców gminy Ozimek - 17596

Liczba nieletnich zamieszkujących gminę Ozimek – 2858

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 186

Liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej – 180

Liczba rodzin korzystająca z „Banku Żywności”- 120

Liczba rodzin korzystająca z usług opiekuńczych - 45

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w tym:

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami – 87 rodzin

Świadczenie rodzicielskie – 17 rodzin
Świadczenie pielęgnacyjne - 76 rodzin
Zasiłek pielęgnacyjny – 252 rodziny
Jednorazowa zapomoga – 24 rodziny
Zasiłek dla opiekuna – 1 rodzina
Specjalny zasiłek opiekuńczy – 1 rodzina
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia „ Za życiem” - 0
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego – 27
Liczba rodzin korzystających z dodatku osłonowego - 424
Liczba rodzin korzystających z bonu energetycznego – 360 rodzin złożyło wnioski

Dziecko, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu oddziaływań skierowanych do rodziców biologicznych może zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzina zastępcza, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo - wychowawcze zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie. Zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, społeczne, religijne dziecka, a także zapewniają korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

W myśl obowiązujących przepisów pobyt dziecka w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej powinien mieć charakter przejściowy, tj. do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub rodziny przysposabiającej. Niestety, bardzo często dzieci pozostają w pieczy zastępczej do czasu osiągnięcia pełnoletniości, zakończenia nauki lub do 25. roku życia, jeżeli kontynuują naukę.

W gminie Ozimek obecnie funkcjonuje 18 rodzin zastępczych, w których umieszczonych jest 22 dzieci.

5 rodzin zaliczonych jest do rodzin niezawodowych i przebywa tam 7 dzieci. Przyczynami ich umieszczenia jest porzucenie, śmierć jednego z rodziców, długotrwała choroba rodzica oraz narkomania.

12 rodzin zaliczono do rodzin spokrewnionych i przebywa w nich 15 dzieci. Główne przyczyny umieszczenia to: porzucenie, śmierć rodzica, choroba, niepełnosprawność rodzica, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, alkoholizm.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywa 2 dzieci - Dom Dziecka w Turawie.

Opracowana diagnoza to potrzeby oraz oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny.

<p><u>Cechy pozytywne sytemu wspierania rodziny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, - dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych rodzinom, - aktywnie działające instytucje samorządowe. - współpraca Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej ze szkołami, Powiatowym Urzędem Pracy, PCPR, Policją, - utworzenie stałego stanowiska pracy asystenta rodziny. - liczne i otwarte na współpracę organizacje pozarządowe, - kompetentna, wykształcona i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej,- dobrze rozwinięta sieć gminnych placówek oświatowych. - posiadanie budynków użyteczności publicznej (np. Dom Kultury, świetlice wiejskie, dziecięco-młodzieżowe miejsce spotkań), - dobrze działające kluby sportowe. 	<p><u>Cechy negatywne systemu wspierania rodziny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie finansowe i organizacyjne związane z powoływaniem rodzin wspierających - rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym, - zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych. - niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją, - brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, - bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin, - niechęć współpracy ze strony rodzin pomimo dobrego przygotowania i otwartość instytucji, - mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej. - zbyt późne dostrzeżenie problemu przez rodzinę lub przez pracowników instytucji pomocowych
<p><u>Możliwości systemu wspierania rodziny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie nowych form pracy z rodziną, - pozyskiwanie środków pozabudżetowych, - podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami, - wzmocnienie roli opiekuńczo-wychowawczej rodzin, - pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej, - rozszerzenie liczby podmiotów działających na rzecz rodziny. 	<p><u>Zagrożenie systemu wspierania rodziny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne - wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej, przy ich zbyt niskim zaangażowaniu się w sprawę - brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin, - rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, - brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, - ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodzin,

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ozimek na lata 2025-2027 są przede wszystkim rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych. Takich beneficjentów wskazuje bezpośrednio ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która dodatkowo określa przykładowy katalog działań, jakie mogą zostać uruchomione w pracy z wymienionymi rodzinami. Adresatami działań pomocowych mogą być również rodziny i kobiety w ciąży spełniające kryteria zawarte w ustawie „Za życiem”. Uzupełniający charakter będą miały działania powszechnie skierowane do rodzin lub ich członków, beneficjentów programów i przedsięwzięć organizowanych przez Gminę, ale także pośrednio kadra pracowników zaangażowanych w bezpośrednią pomoc rodzinom doświadczającym trudności w wychowaniu i opiece nad dziećmi.

Do głównych przyczyn obniżających wydolność wychowawczą rodziców należą: uzależnienia i współuzależnienia, konflikt z prawem, bezrobocie, przewlekłe choroby somatyczne i psychiczne, niepełnosprawność, agresja i przemoc domowa, trudne warunki mieszkaniowe, brak pozytywnych wzorców i nabytych umiejętności, brak wsparcia ze strony bliskich, skrajna nieodpowiedzialność oraz niedojrzałość emocjonalna i społeczna.

Braki możliwości zaspokojenia potrzeby materialnej dotyczą w największym stopniu rodziców samotnie wychowujących dzieci oraz rodziny wielodzietne. Ich dochód, choć nie w każdym przypadku jest obiektywnie niższy niż pozostałych rodzin. Na szczególną uwagę zasługują rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, a wyjątkową opieką powinny być objęte te rodziny, w których więcej niż jedno dziecko jest z niepełnosprawnością. Rodziny te częściej niż inne mają trudności z zapewnieniem odpowiedniej rehabilitacji dziecku z niepełnosprawnością, choć z reguły uwaga rodziców skupia się właśnie na tym dziecku. Niezaspokojenie potrzeb wszystkich dzieci może skutkować wzrostem poczucia bycia drugorzędym. W sferze edukacji niezaspokojenie potrzeb wiąże się z wykluczeniem poza szkolnictwo integracyjne, w sferze zawodowej ma związek z wykluczeniem zawodowym –pozostawanie poza systemem szkoleń i zatrudnienia po ukończeniu szkoły specjalnej.

Podkreślić należy, że na sytuację rodziny wpływa jej niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, narastające nierozwiązane problemy, wczesne macierzyństwo, niska zaradność życiowa rodziców i opiekunów, co może skutkować umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

Rodziny biologiczne, które z różnych przyczyn przejawiają trudności w opiece i wychowaniu dzieci, objęte są wsparciem asystenta rodziny. Celem głównym działań wspierających, podejmowanych przez asystenta rodziny, jest uświadomienie rodziny jej ograniczeń i możliwości, a przez to motywowanie do podjęcia działań umożliwiających rozwiązanie problemów, poprawę funkcjonowania rodziny i polepszenie jej sytuacji. Głównym zadaniem bowiem asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny, dlatego asystenci rodziny pozostawali w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, kuratorami sądowymi, dzielnicowymi oraz pedagogami i nauczycielami ze szkół i przedszkoli,

do których uczęszczały dzieci z rodzin objętych ich wsparciem. Okres współpracy asystenta rodziny z rodziną objętą wsparciem zależny był od natężenia problemów i bieżących potrzeb rodziny, a także faktycznego zaangażowania rodziny we współpracę. Zgodnie z art. 15 ust 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Wśród rodzin biologicznych, objętych wsparciem asystenta rodziny, są rodziny, których dzieci zostały umieszczone w instytucjonalnej lub rodzinnej w pieczy zastępczej. Głównym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej jest nieodpowiedzialność rodziców, niedojrzałość, problem z nadużywaniem środków psychoaktywnych oraz rodzicielskiej niewydolności. W tych rodzinach działania asystentów są dodatkowo ukierunkowane na wspieranie prawidłowych postaw rodzicielskich tak, aby umożliwić powrót dzieci do domu rodzinnego.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.

Na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Ozimek w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, a także na podstawie obowiązującego stanu prawnego, w oparciu o doświadczenia zawodowe specjalistów – osób współpracujących, zdefiniowano cel główny Programu. Działania przewidziane w poszczególnych celach szczegółowych umożliwią realizowanie na poziomie lokalnym polityki prorodzinnej, rozumianej jako stwarzanie warunków prawnych, ekonomicznych i społecznych umacniających rodzinę, zapewniających jej trwałości, rozwój oraz właściwe wypełnianie przez nią podstawowych zadań.

Cel główny Programu:

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.
2. Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.
3. Zapewnienie rodzinom stabilizacji bytowej i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
4. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
5. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.
6. Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
7. Promowanie prawidłowego modelu rodziny

VII. DZIAŁANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Dla realizacji celów zakłada się następujące działania:

1 . Wsparcie interdyscyplinarne

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem zakładamy, że praca ta będzie realizowana przez powoływanie grup interdyscyplinarnych, w skład których wchodzić będą w szczególności: asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchomieniem mechanizmów współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

2 . Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego.

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi młodzieżą w wieku szkolnym.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- a) opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze, dziecięco-młodzieżowe miejsce spotkań),
- b) specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),
- c) pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

3. Poradnictwo specjalistyczne.

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, prawnego, zawodowego, itp.), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia.

Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Terapia rodzin powinna być prowadzona z wykorzystaniem najnowszych metod i technik terapeutycznych.

4 . Usługi opiekuńcze i specjalistyczne

W ramach działań profilaktycznych powinno uwzględnić się usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne, które stanowiąc będą pomoc rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne.

5 . Usługi asystenta rodziny

Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia w zakresie kształtowania i rozwijania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów z jakimi boryka się osoba wspierana; wzbudzaniu w niej wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez nią za niemożliwe. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie rodzinom i jej członkom możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Do jego obowiązków należy także realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Działania asystenta rodziny zmierzają do osiągnięcia przez rodzinę pełnej samodzielności oraz niezależności życiowej. Podejmowane działania są ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną. W przypadku, kiedy dziecko umieszczone zostaje w pieczy zastępczej, mając na uwadze jego więzi emocjonalne z rodziną i środowiskiem, motywuje się rodziców do zmiany oraz tworzenia warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie biologicznej dających szansę na jego powrót do domu. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. W celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej i wzmocnieniu rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji zachodzi daleko idąca potrzeba wsparcia rodziny. Asystent zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną w tym dokonywania okresowej oceny sytuacji rodziny oraz monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną. W przypadku kiedy rodzice biologiczni nie mogą pełnić władzy rodzicielskiej, wówczas opieka nad dziećmi sprawowana jest w formie pieczy zastępczej – rodzinnej lub instytucjonalnej, organizowanej przez powiat. W momencie przekazania dzieci poza rodzinę biologiczną asystenci podejmują działania zmierzające do powrotu dzieci do domu rodzinnego przy współpracy tych rodzin z koordynatorem pieczy zastępczej.

6 . Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania powinno być kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku i inne. Priorytetem

pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków, wyposażenia w podręczniki i artykuły szkolne, opieki przedszkolnej, wypoczynku i możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

7. Partycypacja w kosztach umieszczenia w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, placówce opiekuńczo wychowawczej, placówce opiekuńczo – terapeutycznej, rodzinnym domu dziecka lub interwencyjnych ośrodkach preadaptacyjnych, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

VIII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY OZIMEK.

1. Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku,
2. Zespół Interdyscyplinarny powołany przy OLiPS w Ozimku,
3. Komisariat Policji w Ozimku,
4. Urząd Gminy i Miasta w Ozimku,
5. Dom Kultury w Ozimku,
6. Ośrodek Profilaktyki w Ozimku,
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ozimku,
8. Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ELIKSIR„ w Ozimku,
9. EMC Instytut Medyczny Spółka Akcyjna Szpital Św. Rocha w Ozimku ,
10. SYNAPSA s.c. NZOZ. Przychodnia Pediatryczna,
11. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Ozimku w Ozimku,
12. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w Ozimku,
13. Szkoła Podstawowa nr 3 im. Paraolimpijczyków i Olimpijczyków Polskich w Ozimku,
14. Szkoła Podstawowa w Antoniowie,
15. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Karola Miarki w Dylakach,
16. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Grodźcu,
17. Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Krasiejowie,
18. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Szczedrzyku,
19. Zespół Szkół w Ozimku.

Działania na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy i być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji specjalistów.

IX. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 -2027

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku przy współpracy:

- Asystentów rodzin
- Pracowników socjalnych
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Ośrodka Profilaktyki
- Policji
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Organizacji pozarządowych
- Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych Gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W OZIMKU NA LATA 2025-2027

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Ozimku na lata 2025-2027 odbywać się będzie w ramach budżetu miasta, znajdującego się w planie finansowym Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku oraz ze środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach programów i projektów.

XI. MONITORING PROGRAMU I POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program obejmuje zadania do realizacji od 01.01.2025 r. do 31.12.2027 r.
2. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Burmistrz Ozimka.
3. Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku sporządza coroczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w terminie do 31 marca.